

۱۳۴۱۲۸۹
۶۷۱۱۳
۹۸۲۲۲

مجموعه آثار ۲۴
مهندس مهدی بازرگان

انقلاب اسلامی ایران

(۳)

سلام بر سومین سال انقلاب • استقلال • آزادی • حکومت اسلامی
آنچه خواهید شنید، ... درد دلی است از قلب‌های ستم‌خیز • شورای انقلاب و دولت موقت
مصاحبه درباره هیأت اعزامی به تأسیسات نفت جنوب • ارزیابی دستاوردهای چهار ساله انقلاب
درباره‌ی آزادی انتخابات مجلس شورای اسلامی • خدا حافظی، وصیت و موعود با مجلس شورای اسلامی
ندام و تحول انقلاب • تحول انقلاب و آینده آن • تجلیل و تحلیلی از انقلاب اسلامی ایران
چرا آزادی موجب الهی است؟ • سرگذشت و سرنوشت ایدئولوژی انقلاب اسلامی
انقلاب و ابتلاء • تجربه ده ساله انقلاب اسلامی

بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان

سرشناسه،
عنوان و نام پدیدآور،

مشخصات نشر،

مشخصات ظاهری،

فروست،

شابک،

وضعیت فهرست‌نویسی،

یادداشت،

شماره کتاب‌شناسی ملی،

بازرگان، مهدی ۱۳۸۶-۱۳۷۳.

انقلاب اسلامی ایران (۳): سلام بر سومین سال انقلاب ... / مهدی بازرگان

با همکاری بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان.

تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۹۸.

۵۲۸ ص: مصور (بخش رنگی).

مجموعه آثار مهندس مهدی بازرگان: [ج.] ۲۴.

ISBN 978-964-325-408-7

فیبای مختصر.

فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

۳۸۸۰۷۷۶

مجموعه آثار ۲۴ مهندس مهدی بازرگان انقلاب اسلامی ایران

(۳)

ناشر: شرکت سهامی انتشار

با همکاری بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان

حروف‌چینی و صفحه‌آرایی: خدیجه امیدوند

چاپ اول: ۱۳۹۸

چاپخانه حیدری: ۵۰۰ نسخه

۶۵۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، نرسیده به میدان بهارستان، جنب خیابان ملت، شماره ۹۲

کدپستی: ۱۱۴۳۹۶۵۱۱۸ تلفن: ۳۳۹۰۴۵۹۲ دورنگار: ۳۳۹۷۸۸۶۸

WWW.ENTESHARCO.COM Email: info@entesharco.com

فروشگاه شماره ۱: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، نیش خیابان ملت، شماره ۹۲، تلفن: ۳۳۱۱۴۰۴۴

فروشگاه شماره ۲: تهران، میدان انقلاب، بازارچه کتاب، تلفن: ۶۶۴۱۳۶۸۴ دورنگار: ۶۶۹۶۷۱۰۴

فهرست عناوین آثار

- ۷..... فهرست تفصیلی آثار..... ۷
- ۱۳..... پیش‌گفتار بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان..... ۱۳
- ۱۷..... ۱. سلام بر زمین انقلاب..... ۱۷
- ۳۵..... ۲. استقلال، آزادی، حکومت اسلامی..... ۳۵
- ۴۷..... ۳. آنچه خواهید شدند، ... در دلی است از قلب‌های سوخته..... ۴۷
- ۶۱..... ۴. شورای انقلاب و دوران مرگ..... ۶۱
- ۱۲۹..... ۵. مصاحبه در رابطه با هیأت اعزامی امام خمینی به تأسیسات نفت جنوب..... ۱۲۹
- ۱۴۵..... ۶. ارزیابی دست‌آوردهای چهار ساله انقلاب اسلامی ایران (آغاز سال پنجم)..... ۱۴۵
- ۱۹۳..... ۷. نطق قبل از دستور، درباره‌ی آزادی انتخابات مجلس شورای اسلامی..... ۱۹۳
- ۱۹۹..... ۸- تداوم و تحول انقلاب..... ۱۹۹
- ۲۲۱..... ۹. خداحافظی، وصیت و تودیع با مجلس، نمایندگان و مکلین..... ۲۲۱
- ۲۲۹..... ۱۰. تحول انقلاب و آینده‌ی آن..... ۲۲۹
- ۲۵۵..... ۱۱. تجلیل و تحلیل انقلاب اسلامی ایران..... ۲۵۵
- ۲۹۳..... ۱۲. چرا آزادی موهبت الهی است؟ (آغاز سال هفتم انقلاب)..... ۲۹۳
- ۳۰۹..... ۱۳. سرگذشت و سرنوشت ایدئولوژی انقلاب اسلامی (آغاز سال هشتم انقلاب)..... ۳۰۹
- ۳۴۵..... ۱۴. انقلاب و ابتلاء (آغاز سال نهم انقلاب)..... ۳۴۵
- ۴۱۷..... ۱۵. تجربه‌ی ده ساله‌ی انقلاب اسلامی ایران..... ۴۱۷
- ۴۸۹..... نمایه آیات..... ۴۸۹
- ۴۹۳..... نمایه احداث و روایات..... ۴۹۳
- ۴۹۵..... نمایه فارسی..... ۴۹۵
- ۵۴۴..... نمایه انگلیسی و فرانسه..... ۵۴۴

بسمه تعالی

پیش‌گفتار

بیست و چهارمین جلدار مجموعه آثار زنده یاد مهندس مهدی بازرگان که به یاری خدای متعال توفیق جمع‌آوری و تدوین آن را یافته‌ایم «انقلاب اسلامی ایران ۳» نام گرفته است. این مجلد ۱۵۰ اثر را در بر دارد.

ویژگی نخست این مجموعه آثار حاصل از سخنرانی‌های تجلیل و تحلیل گونه‌ی ناطق فقید از دست‌آوردهای انقلاب اسلامی ایران است که در جشن سالگرد پیروزی انقلاب، در بیست و دوم بهمن هر سال بیان داشته‌اند، و سپس آن را تفصیل داده و تدوین کرده‌اند. تعداد این نوع آثار در این مجموعه هشت اثر با عناوین زیر است:

○ سلام بر سومین سال انقلاب، سخنرانی در ده بین‌الملگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۵۹/۱۱/۲۲، در میان اجتماع عظیم و پرشور مردم در سالگرد انقلابی شهر قزوین که به دعوت هیأت علمیه این شهر انجام پذیرفت.

○ شورای انقلاب و دولت موقت، سخنرانی در سومین سالگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۶۰/۱۱/۲۲ که در محل ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران در خیابان شهید مطهری انجام گرفت و بعداً نشریه‌ای با همین عنوان همراه با پیوست‌های آن منتشر گردید.

○ ارزیابی دست‌آوردهای چهار ساله‌ی انقلاب، سخنرانی مورخ ۱۳۶۱/۱۱/۲۲، در ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران، واقع در خیابان شهید مطهری.

○ تداوم و تحول انقلاب، سخنرانی برای پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۶۲/۱۱/۲۰، در ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران.

○ تجلیل و تحلیل انقلاب اسلامی ایران، سخنرانی در ششمین سالگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۶۳/۱۱/۲۲، که در ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران برگزار شد و در فروردین ۱۳۶۴ نشریه‌ای مستقل با همین عنوان منتشر گردید.

○ سرگذشت و سرنوشت ایدئولوژی انقلاب اسلامی، سخنرانی در هفتمین سالگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۶۴/۱۱/۲۲ در ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران.
○ انقلاب و ابتلاء، سخنرانی در هشتمین سالگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۶۵/۱۱/۲۲، در ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران.

○ تجربه ده ساله انقلاب اسلامی ایران، سخنرانی در همین سالگرد پیروزی انقلاب، مورخ ۱۳۶۷/۱۱/۲۲ در ساختمان دفتر نهضت آزادی ایران. این اثر نیز در اسفندماه ۱۳۶۷ به صورت نشریه منتشر شد و سپس توسط مؤلف فقید در بعضی از زمینه‌ها تفصیل و توسعه بیشتری به آن داده شد که در این مجموعه انعکاس یافته است.

دومین ویژگی این مجموعه، در داشتن سه نطق قبل از دستور زنده‌یاد مهندس بازرگان در مجلس شورای اسلامی است. این نطق‌ها در اصل فاقد عنوان بوده‌اند، ما عناوین هر نطق را با استفاده از متن آن‌ها به شرح زیر تعیین کرده‌ایم:

○ آنچه خواهید شنید، نه سخنی است که استبداد مدارانه و نه لایحه‌ای دفاعیه، درد دلی است از قلب‌های سوخته. نطق قبل از دستور مورخ ۱۳۶۰/۷/۱۵، در جلسه ۲۲۱ مجلس شورای اسلامی، به نقل از شرح مذاکرات مجلس.

○ درباره‌ی آزادی انتخابات مجلس شورای اسلامی، نطق قبل از دستور مورخ ۱۳۶۲/۵/۲۰، در جلسه ۵۰۲ مجلس شورای اسلامی، به نقل از روزنامه رسمی کشور.

○ خداحافظی، وصیت و تودیع با مجلس و نمایندگان محترم، موکاین عزیز، و توصیه به مجلسیان آینده؛ عنوان آخرین نطق قبل از دستور ناطق قفقز است که از ایراد آن در جلسه مورخ ۱۳۶۳/۳/۵ مجلس - با حذف سخنرانی‌های قبل از دستور، از برنامه‌ی آن روز مجلس - جلوگیری به عمل آمد ولی بعداً متن نطق به صورت نشریه مستقل منتشر گردید.

علاوه بر آثار فوق، چهار اثر که از نظر زمانی و موضوعی با یازده اثر دیگر همخوانی و سنخیت داشته‌اند، در این مجموعه قرار گرفته‌اند:

○ استقلال، آزادی، حکومت اسلامی؛ عنوان سر مقاله‌ای است که در ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۶۰ در روزنامه‌ی میزان به چاپ رسیده است.

○ مصاحبه درباره‌ی هیأت اعزامی امام خمینی به تأسیسات نفت جنوب، مورخ اردیبهشت ۱۳۶۱ که زوایای مختلف انتخاب اعضاء و اعزام هیأت را به مناطق نفت‌خیز جنوب، در برخورد کارکنان و استقبال و پذیرش آنان و مردم را در آن رستاخیز ملی بازتاب می‌دهد.

○ تحول انقلاب و آینده‌ی آن. این اثر در اواخر سال ۱۳۶۳ نوشته شده و مؤلف فقید قصد داشته تا آن را در شروع جلد دوم کتاب «انقلاب ایران در دو حرکت» قرار دهد. جلد دوم کتاب مذکور عملاً فرصت تدوین نیافت.

○ پیرا آزادی، موهبت الهی است؟ عنوانی است که ما با استفاده از متن بر این سخنرانی گذشته‌ایم که گویا در ۱۳۶۳/۱۱/۲۲ برگزار شده است.

در این مجموعه ترجمه آیات، احادیث و روایاتی که در متن قرار دارند از مؤلف فقید است و آیاتی که در متن فاقد برگردان فارسی هستند، با استفاده از ترجمه و تفسیر «قرآن مبین»، اثر برنده، قرآن‌پژوه گرامی آقای مهندس علی‌اکبر طاهری قزوینی، ترجمه‌ی آیات، در زیر نویس همان صفحات ارائه شده است.

بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان، با تقدیم این مجموعه که در ادامه‌ی دو مجموعه‌ی قبل تدوین شده، امیدوار است رضایت خاطر علاقه‌مندان پژوهشگر در زمینه‌ی انقلاب اسلامی ایران را فراهم کرده و نیز موجب رضای پروردگار جهانیان و شادی روح مؤلف فقید آن باشد.

بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان